

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з наукової та педагогічної роботи
Доцент
“ 22 ”
І.В.Груш
2021 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)

з вивчення навчальної дисципліни

“ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАСЕЛЕННЯ І ВІЙСЬК”

Галузь, напрям _____ 22 Охорона здоров'я _____

Спеціальність _____ 225 “Медична психологія” _____

Освітній ступінь _____ магістр _____

Курс навчання _____ 2 _____

Форма навчання _____ денна _____

Кафедра _____ медицини катастроф та військової медицини _____

Схвалено на методичній нараді кафедри медицини катастроф та військової медицини
“ 25 ” серпня 20 21 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри

І.І. Бірюк

Схвалено предметною методичною комісією медицини катастроф та військової медицини
“ 27 ” серпня 2021 року (протокол № 1)

Голова предметної методичної
комісії

І.І. Бірюк

Чернівці – 2021

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	медицини катастроф та військової медицини
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Бірюк Ігор Григорович – завідувач кафедри, кандидат медичних наук, доцент, biryuk.igor@bsmu.edu.ua Іванушко Яна Григорівна – кандидат медичних наук, доцент ivanushko.yana@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/meditsini-katastrof-ta-viyskovoyi-meditsini/
Веб-сайт кафедри	http://mkvm.bsmu.edu.ua/
E-mail	medicine_katastrof@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Ольги Гузар, 2
Контактний телефон	+38 (0372) 53-62-37

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна / вибіркова
Кількість кредитів	1
Загальна кількість годин	30
Лекції	-
Практичні заняття	20
Самостійна робота	10
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Навчальна дисципліна “Основи організації медичного забезпечення населення і військ” базується на положеннях Закону України “Про екстрену медичну допомогу” від 05.07.2012 р. № 5081-VI та адаптована до вимог Постанови Верховної Ради України від 17.04.2014 р. «Про додаткові заходи для зміцнення обороноздатності України» і виконується кафедрою медицини катастроф та військової медицини.

ООМЗНіВ - це невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на порятунок та збереження життя людини у невідкладному стані при виникненні надзвичайної ситуації мирного та воєнного часу, мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я.

Навчальна дисципліна “Основи організації медичного забезпечення населення і військ” спрямована на засвоєння основ організації медичного забезпечення населення і військ як складової системи медичного забезпечення населення держави з урахуванням основних положень Кодексу цивільного захисту, Закону Про екстрену медичну допомогу, Воєнної доктрини України.

При вивченні дисципліни ООМЗНіВ необхідно засвоїти організацію і порядок проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення і військ в залежності від масштабу та характеру санітарних втрат у військах та серед населення, оволодіти практичними навичками її надання постраждалим при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру та в бойових умовах, закладає основи теоретичних знань та практичних навичок з організації і проведення лікувально-евакуаційних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, у тому числі при надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру та бойових умовах.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukczyia-shhodo-oczinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovor-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
анатомія людини	військово-польова хірургія
нормальна фізіологія	домедична допомога
патологічна фізіологія	військово-польова терапія
домедична допомога	організація медичного забезпечення військ
догляд за хворими	екстремальна медицина

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студента теоретичних і практичних знань, необхідних майбутньому фахівцю, певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують навички надання домедичної допомоги постраждалим за умов надзвичайних ситуацій мирного часу і в бойових умовах.

6.2 Завдання:

- опанувати основи організації медичного забезпечення населення і військ як складової системи медичного забезпечення населення держави з урахуванням основних положень Кодексу цивільного захисту, Закону Про екстрену медичну допомогу, Воєнної доктрини України.

- засвоїти організацію і порядок проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення і військ в залежності від масштабу та характеру санітарних втрат у військах та серед населення.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА: Перелік компетентностей випускника:

7.1. Інтегральна компетентність здатність розв'язувати складні задачі і проблеми медичної психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

7.2. Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати в команді, мотивувати людей і рухатися до спільної мети.

ЗК 11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

7.3. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК 13. Здатність до проведення експертної оцінки психологічного стану людини та експертизи працездатності (медико-соціальної, військово-лікарської, психолого-психіатричної, судової, медико-педагогічної).

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

8.1. Знати:

- мету, завдання, принципи цивільного захисту населення і територій.
- сили і засоби цивільного захисту.
- визначення надзвичайної ситуації, класифікацію та основні причини виникнення надзвичайних ситуацій в Україні.
- структуру ЄДС ЦЗ та режими її діяльності.
- медико-санітарні наслідки стихійних лих і техногенних катастроф. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру та їх наслідки.
- систему оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту.
- характеристику осередку радіаційного, хімічного і біологічного ураження.
- класифікацію дозиметричних приладів, їх призначення і порядок використання. прилади радіаційної і хімічної розвідки.
- засоби індивідуального захисту населення, їх класифікацію.
- засоби захисту органів дихання, їх класифікацію.
- особливості захисту органів дихання у дітей.
- засоби захисту шкіри.
- засоби колективного захисту, їх призначення та класифікацію. Правила перебування у захисних спорудах.
- поняття про карантин та обсервацію.
- протиепідемічний режим.
- мету і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.
- види і обсяги медичної допомоги.
- основи планування і застосування медичних сил і засобів на випадок НС.
- організацію навчання населення основним правилам захисту і навичкам надання домедичної допомоги.
- підготовку та перепідготовку медичних працівників з надання екстреної медичної допомоги;
- етапи медичної евакуації служби медицини катастроф територіальних центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (СМК ТЦ ЕМД та МК), їх організацію та завдання.
- особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій.
- особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій
- стійкість роботи лікувального закладу у надзвичайних ситуаціях, основні елементи.
- оцінку стійкості роботи лікувального закладу, залежно від особливостей його розміщення і діяльності та основні напрямки і необхідні заходи для її підвищення.
- планування заходів цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів. формування цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів, їх призначення, застосування та дії за сигналами оповіщення.
- систему екстреної евакуації. Організацію медичного забезпечення нетранспортабельних хворих. Організацію евакуації лікувальної установи та фармацевтичного закладу.
- основні завдання медичної служби Збройних Сил України на воєнний час, їх зміст і значення. Умови діяльності медичної служби та їх вплив на організацію медичного забезпечення військ.
- організаційну структуру медичної служби Збройних Сил України. Категорії особового складу медичної служби. Роль і місце медичної служби Збройних Сил України в загальнодержавній системі надання медичної допомоги у воєнний час.
- поняття про загальні втрати особового складу військ. Визначення і класифікацію санітарних втрат, їх характеристику. Величину санітарних втрат, фактори, які впливають на їх розміри.
- структуру санітарних втрат, її залежність від зброї, яку використовує противник. Коротку характеристику сучасної зброї.
- вплив величини і структури санітарних втрат на організацію медичного забезпечення військ.
- поняття і зміст лікувально-евакуаційного забезпечення. Сутність сучасної системи лікувально-евакуаційного забезпечення, її принципи.

- поняття про етап медичної евакуації, завдання, вимоги до розгортання та принципову схему розгортання.
- види і обсяги медичної допомоги.
- медичне сортування. Визначення поняття, коротку характеристику, завдання. Принципи та організацію медичного сортування уражених і хворих.
- медичну евакуацію, поняття, мету та порядок її проведення.
- Санітарно-транспортні засоби для евакуації поранених і хворих .
- Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів при ліквідації наслідків застосування засобів масового ураження.

8.2. Уміти:

- класифікувати надзвичайні ситуації;
- проводити оцінку осередку радіаційного, хімічного і біологічного ураження;
- користуватися дозиметричними приладами, приладами радіаційної та хімічної розвідки;
- користуватися протигазами, ЗЗК та Л-1;
- використовувати засоби екстреної і специфічної профілактики;
- проводити санітарно-гігієнічні заходи;
- організувати надання домедичної допомоги постраждалим;
- організувати евакуацію нетранспортабельних хворих;
- організувати евакуацію лікувальної установи та фармацевтичного закладу;
- визначити категорії особового складу медичної служби ЗС України;
- класифікувати санітарних втрат військ;
- розрахувати кількість санітарних втрат;
- проводити оцінку стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах;
- надавати медичну допомогу постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах;
- проводити медичне сортування при надзвичайних ситуаціях мирного часу та в бойових умовах;
- проводити медичну евакуацію потерпілих при надзвичайних ситуаціях мирного часу та поранених, хворих, уражених в бойових умовах.

8.3. Демонструвати:

ПРН 8. Визначати та вести контингент осіб, яким надається медична, психологічна та медико-психологічна, в т.ч. екстренна, допомога.

ПРН 10. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосовувати її для вдосконалення медичної практики.

ПРН 11. Проводити обстеження та/або патопсихологічну діагностику з метою прогнозування результатів лікування та/або медико-психологічної (психологічної) допомоги на всіх її етапах.

ПРН 15. Приймати ефективні рішення, у тому числі, в умовах невизначеності.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ І ВІЙСЬК”

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 30 годин (1кредит ЄКТС)

9.1 Конкретні цілі вивчення модуля:

- визначити основні принципи оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах;
- оволодіти навичками надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим.

9.2. Тематична структура модуля

ТЕМА 1. Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.

Міжнародне гуманітарне право на захисті життя і здоров'я постраждалого населення. Конституція України про захист життя, здоров'я і безпеку людини. Кодекс цивільного захисту України. Закон «Про екстрену медичну допомогу».

Державна політика у сфері забезпечення безпеки і захисту людей при надзвичайних ситуаціях. Єдина державна система цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, структура та режими її діяльності.

Мета, завдання, принципи цивільного захисту населення і територій. Державна служба України з надзвичайних ситуацій (*ДСНС України*). Сили і засоби цивільного захисту. Поняття про надзвичайні ситуації. Класифікація та основні причини виникнення надзвичайних ситуацій в Україні.

Медико-санітарні наслідки стихійних лих і техногенних катастроф. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру та їх наслідки.

ТЕМА 2. Основи цивільного захисту населення.

Заняття №1

Оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту.

Спостереження і контроль: об'єкти, сили і засоби, завдання у різних режимах функціонування єдиної системи захисту. Характеристика осередку радіаційного, хімічного і біологічного ураження.

Класифікація дозиметричних приладів, їх призначення і порядок використання. Прилади радіаційної і хімічної розвідки, робота з ними

Заняття №2

Засоби індивідуального захисту населення, класифікація. Засоби захисту органів дихання, класифікація. Особливості захисту органів дихання у дітей. Засоби захисту шкіри. Засоби колективного захисту, їх призначення та класифікація. Правила перебування у захисних спорудах

Заняття №3

Поняття про карантин та обсервацію. Здійснення заходів екстреної і специфічної профілактики. Протиепідемічний режим. Планування діяльності, сили і засоби підрозділів психологічного забезпечення. Своєчасне застосування психопрофілактичних методів. Використання сучасних технологій психологічного впливу для нейтралізації негативного впливу на населення за умов НС.

ТЕМА 3. Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Види і обсяги медичної допомоги. Застосування профілактичних медичних препаратів, проведення необхідних гігієнічних та інших заходів.

Основи планування і застосування медичних сил і засобів на випадок НС. Організація навчання населення основним правилам захисту і навичкам надання першої медичної допомоги. Підготовка та перепідготовка медичних працівників з надання екстреної медичної допомоги;

Етапи медичної евакуації служби медицини катастроф територіальних центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (СМК ТЦ ЕМД та МК), їх організація та завдання.

Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій.

Особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій.

ТЕМА 4. Організація цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів.

Стійкість роботи лікувального закладу у надзвичайних ситуаціях, основні елементи. Оцінка стійкості роботи лікувального закладу, залежно від особливостей його розміщення і діяльності та основні напрямки і необхідні заходи для її підвищення.

Медико-технічне забезпечення стійкої роботи лікувальної установи у надзвичайних ситуаціях. Забезпечення; стійкої роботи лікувального закладу за умов надзвичайних ситуацій.

Планування заходів цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів. Формування цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів, їх призначення, застосування та дії за сигналами оповіщення.

Система екстреної евакуації. Організація медичного забезпечення нетранспортабельних хворих. Організація евакуації лікувальної установи та фармацевтичного закладу.

ТЕМА 5. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів.

Основні завдання медичної служби Збройних Сил України в умовах збройних конфліктів, їх зміст і значення. Умови діяльності медичної служби та їх вплив на організацію медичного забезпечення військ. Організаційна структура медичної служби Збройних Сил України. Категорії особового складу медичної служби.

Роль і місце медичної служби Збройних Сил України в загальнодержавній системі надання медичної допомоги в умовах збройних конфліктів.

Поняття про втрати особового складу військ. Визначення і класифікація санітарних втрат, їх характеристика. Величина санітарних втрат, фактори, що впливають на їх розміри. Сучасна структура санітарних втрат, її залежність від зброї, що використовує противник. Коротка характеристика вражаючих факторів сучасної зброї.

Вплив величини і структури санітарних втрат на організацію медичного забезпечення військ.

ТЕМА 6. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ.

Заняття №1

Поняття і зміст лікувально-евакуаційного забезпечення. Сутність сучасної системи лікувально-евакуаційного забезпечення, її принципи.

Поняття про етап медичної евакуації, завдання, принципова схема та вимоги до розгортання. Види та обсяги медичної допомоги.

Заняття №2

Медичне сортування в бойових умовах. Визначення поняття, коротка характеристика. Основні завдання, принципи та організація медичного сортування.

Медична евакуація, поняття, мета та порядок проведення. Санітарно-транспортні засоби для евакуації поранених і хворих.

Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів в умовах проведення антитерористичної операції на сході України.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва модуля і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
л		сз	пз	ср	
Модуль «Основи організація медичного забезпечення населення і військ»					
Тема 1, Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.	3	-	-	2	1
Тема 2. Основи цивільного захисту населення.	8	-	-	6	2
Тема 3. Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.	4	-	-	2	2
Тема 4. Організація цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів.	3	-	-	2	1
Тема 5. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів.	3	-	-	2	1
Тема 6. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ.	6	-	-	4	2
Підсумковий модульний контроль	3	-	-	2	1
Разом за модуль	30	-	-	20	10

Аудиторне навантаження – 66,6%; СРС – 33,4%.

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.	2
2.	Основи цивільного захисту населення.	6
3.	Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.	2
4.	Організація цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів.	2
5.	Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів.	2
6.	Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ.	4
Підсумковий модульний контроль		2
Разом годин		20

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1.	Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.	1
2.	Основи цивільного захисту населення.	2
3.	Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.	2
4.	Організація цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів.	1
5.	Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів.	1
6.	Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ.	2
Підсумковий модульний контроль		1
Разом годин за модуль		10

13. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ – не передбачено

14. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Мета, завдання, принципи цивільного захисту населення і територій.
2. Державна служба України з надзвичайних ситуацій.
3. Сили і засоби цивільного захисту.
4. Поняття про надзвичайні ситуації. Класифікація та основні причини виникнення надзвичайних ситуацій в Україні.
- 5.Єдина державна система цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру.
6. Структура ЄДС ЦЗ та режими її діяльності.
7. Медико-санітарні наслідки стихійних лих і техногенних катастроф. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру та їх наслідки.
8. Оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту.
9. Характеристика осередку радіаційного, хімічного і біологічного ураження.
- 10.Класифікація дозиметричних приладів, їх призначення і порядок використання. Прилади радіаційної і хімічної розвідки, робота з ними.
- 11.Засоби індивідуального захисту населення, класифікація.
- 12.Засоби захисту органів дихання, класифікація.
- 13.Особливості захисту органів дихання у дітей.
- 14.Засоби захисту шкіри.
- 15.Засоби колективного захисту, їх призначення та класифікація. Правила перебування у захисних спорудах.
- 16.Поняття про карантин та обсервацію.
- 17.Здійснення заходів екстреної і специфічної профілактики.
- 18.Протиепідемічний режим.
- 19.Планування діяльності, сили і засоби підрозділів психологічного забезпечення.
- 20.Своєчасне застосування психопрофілактичних методів. Використання сучасних технологій психологічного впливу для нейтралізації негативного впливу на населення за умов НС.
- 21.Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

22. Види і обсяги медичної допомоги.
23. Застосування профілактичних медичних препаратів, проведення необхідних гігієнічних та інших заходів.
24. Основи планування і застосування медичних сил і засобів на випадок НС.
25. Організація навчання населення основним правилам захисту і навичкам надання першої медичної допомоги.
26. Підготовка та перепідготовка медичних працівників з надання екстреної медичної допомоги;
27. Етапи медичної евакуації служби медицини катастроф територіальних центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (СМК ТЦ ЕМД та МК), їх організація та завдання.
28. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій.
29. Особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій
30. Стійкість роботи лікувального закладу у надзвичайних ситуаціях, основні елементи.
31. Оцінка стійкості роботи лікувального закладу, залежно від особливостей його розміщення і діяльності та основні напрямки і необхідні заходи для її підвищення.
32. Медико-технічне забезпечення стійкої роботи лікувальної установи у надзвичайних ситуаціях. Забезпечення; стійкої роботи лікувального закладу за умов надзвичайних ситуацій.
33. Планування заходів цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів. Формування цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів, їх призначення, застосування та дії за сигналами оповіщення.
34. Система екстреної евакуації. Організація медичного забезпечення нетранспортабельних хворих. Організація евакуації лікувальної установи та фармацевтичного закладу.
35. Основні завдання медичної служби Збройних Сил України на воєнний час, їх зміст і значення. Умови діяльності медичної служби та їх вплив на організацію медичного забезпечення військ.
36. Організаційна структура медичної служби Збройних Сил України. Категорії особового складу медичної служби. Роль і місце медичної служби Збройних Сил України в загальнодержавній системі надання медичної допомоги у воєнний час.
37. Поняття про загальні втрати особового складу військ. Визначення і класифікація санітарних втрат, їх характеристика. Величина санітарних втрат, фактори, які впливають на їх розміри.
38. Структура санітарних втрат, її залежність від зброї, яку використовує противник. Коротка характеристика сучасної зброї.
39. Вплив величини і структури санітарних втрат на організацію медичного забезпечення військ.
40. Поняття і зміст лікувально-евакуаційного забезпечення. Сутність сучасної системи лікувально-евакуаційного забезпечення, її принципи.
41. Поняття про етап медичної евакуації, завдання, вимоги до розгортання та принципова схема розгортання.
42. Види і обсяги медичної допомоги.
43. Медичне сортування. Визначення поняття, коротка характеристика, його завдання. Принципи та організація медичного сортування уражених і хворих.
44. Медична евакуація, поняття, мета та порядок її проведення.
45. Санітарно-транспортні засоби для евакуації поранених і хворих .
46. Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів при ліквідації наслідків застосування засобів масового ураження.

15. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Визначити розмір протигазу.
2. Визначити розмір ЗЗК, Л-1.
3. Користуватися протигазом.
4. Надіти ЗЗК.
5. Накреслити принципову схему етапу медичної евакуації.

6. Розрахувати кількість санітарних втрат.
7. Розрахувати кількість санітарного транспорту.
8. Провести медичне сортування.
9. Провести внутрішньо-пунктове та евакуаційно-транспортне сортування.
10. Підготувати до роботи ДП-5 В.
11. Підготувати до роботи ДП-22 В.
12. Підготувати до роботи ВПХР.
13. Підготувати до роботи ПХР-МВ.
14. Підготувати до роботи ДП-64.
15. Заповнити первинно-медичну картку ф.100.
16. Підготувати до роботи КІ-4.

16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Протягом вивчення дисципліни всі види діяльності студента підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Модульний контроль – це діагностика засвоєння студентом матеріалу модулю (залікового кредиту). Семестр закінчується підсумковим модульним контролем.

Початковий контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і включає в себе перевірку знань теоретичного та практичного матеріалу, який вивчався на попередніх курсах, що проводиться методом фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, для чого використовуються питання для контрольних робіт.

Поточний контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і включає перевірку знань теоретичного матеріалу та контроль оволодіння практичними навичками, які передбачені методичними розробками занять з відповідних тем. Перевірка знань студентів здійснюється за допомогою усного фронтального опитування, вирішування тестових завдань різного ступеня важкості, розв'язування типових та нетипових ситуаційних задач, а також під час перевірки правильності виконання лабораторно-дослідницьких завдань.

Проміжний контроль знань студентів проводиться під час проведення підсумкових контрольних робіт під час останнього заняття змістовного модуля.

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється на останньому практичному занятті після завершення модуля у формі підсумкового модульного контролю. У студентів з'ясовують знання теоретичного матеріалу (згідно переліку питань). Поряд з цим студенти виконують практичну роботу, що додається до білета та розв'язують ситуаційні завдання, що також враховується при оцінюванні їх знань.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового модульного контролю, становить 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **не менше 50 балів**.

Таким чином, частки результатів оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового модульного контролю становлять відповідно 60% та 40%.

Підсумковий модульний контроль з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали програму даного модулю та отримали за поточну успішність не менше 72 балів.

Підсумковий модульний контроль з дисципліни “Основи організації медичного забезпечення населення і військ” проводиться методом тестового контролю і вирішення практичних та ситуаційних завдань. Студентам пропонується 18 варіантів тестових завдань по 112 питань в кожному.

Критерій оцінювання теоретичної підготовки студентів наступні (тестові завдання):

- на оцінку „5” - допускається до 10 помилок, що складає 91% правильних відповідей (25 балів);
- на оцінку „4” - допускається до 21 помилки, що складає 81% правильних відповідей (20 балів);
- на оцінку „3” - допускається до 35 помилок, що складає 69% правильних відповідей (15 балів);
- на оцінку „2” - більше 35 помилок, що складає 0 балів.

За теоретичну підготовку по результатам тестового контролю студент повинен набрати не менше 35 балів.

Оцінювання теоретичної підготовки проводиться наступним чином:

- Оцінка „5”- 55 балів;
- Оцінка „4”- 45 балів;
- Оцінка „3”- 35 балів.

Перерахунок оцінки за багатобальною шкалою здійснюється, виходячи із загальної кількості тем практичних занять у модулі, яким представлена дисципліна “Основи організації медичного забезпечення населення і військ”.

17. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Під час оцінювання засвоєння кожної теми студенту виставляються оцінки за 4 - бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної навчальної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми.

Студент повинен отримати оцінку з кожної теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем.

Вага кожної теми у межах одного модуля в балах має бути однаковою. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну діяльність під час вивченні навчальної дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем, але не більше 200 балів

Розподіл балів за поточну діяльність дисципліни „ОМЗНІВ”

Номер модуля, кількість навчальних годин/ кількість кредитів ESTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання як виду СРС	
			“5”	“4”	“3”	“2”		
Модуль 1 30/1,0	1	8	15	11	9	0	-	72

Мінімальна кількість балів для студентів денної форми навчання, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «задовільно» на кожному занятті: $72=9 \times 8$.

Вага кожної теми в межах одного модуля є однаковою.

18. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

18.1. Базова

1. Організація медичного забезпечення військ. Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації / За редакцією професора Бадюка М.І. – К.: “МП Леся”, 2014. – 430 с.
2. Військово-медична підготовка. / Під редакцією Бадюка М.І. – К.: „МП Леся“, 2007. – 482 с.
3. Медицина катастроф. Навчальний посібник/ Під ред. проф. Кочіна.- К: “ Здоров’я” - 2001-290 с.
4. Цивільний захист. Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації/ За редакцією П.В. Олійник-В. К: «Нова Книга»-2013.-326с.
5. Медицина надзвичайних ситуацій. Підруч. для студ. вищ. мед. навчальних закладів IV рівня акредитації/ За редакцією В.В. Чаплик-В. К: «Нова Книга»-2012.-350с.

18.2. Допоміжна

1. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010.- 384 с.
2. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навч. посібник.– К: Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.
3. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: Навч. Посібн./За наук.ред. Запорожця О.І., -К.: АМУ, 2008, -250с.
4. Планування медичного забезпечення населення адміністративної території при надзвичайних ситуаціях. Методичні рекомендації/Під ред. Волошина В.О. -Київ, 2000, - 102с.
5. Основи медицини катастроф/ під редакцією Бондаренко Н.І., Ковалева Е.З. – Донецьк: “Кассіопея”, 1998, - 366 сМіжнародне гуманітарне право / Під ред. Базова В.П. – К., “Варта” – 2000 – 176 с.
6. Медичне постачання формувань і закладів Державної служби медицини катастроф України. Методичні рекомендації/ Під ред. Картиша А.П. – К.: 1999, - 158 с.
7. Гридасов В.І., Ковальов В.М., Катрис М.В. та ін. Медицина катастроф / Підручник – Харків.: “Золоті сторінки”. – 2002. –280 с.
8. Дубицький А.Ю., Семенов І.О., Чепкий Л.П. Медицина катастроф/. Навчальний посібник. Київ: Курс, 1999.- 379с.
9. Воробйов О.О., Кардаш В.Е. Медицина катастроф / Навчальний посібник. – Чернівці. – 2000. – 152 с.
10. Організація роботи інформаційно-аналітичної системи МОЗ України з питань надзвичайних ситуацій (Практичний посібник) / МОЗ України, Український НПЦ екстреної медичної допомоги та медицини катастроф / За ред. проф.. Волошина В.О. – 2000, - 96 с.
11. Епідеміологія надзвичайних станів (з військовою епідеміологією) / Під. ред. Гоца Ю.Д. – К.: - 2001. – С. 21-44.

18.3. Законодавчі та нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв.1996 р.- К.: Преса України. - 1997.-С.80.
2. Кодекс цивільного захисту України (від 02.10.2012р. №5403-VI).
3. Закон України „Основи законодавства України про охорону здоров’я“, 1992 (ст.37).
4. Закон України „Про правовий режим надзвичайного стану“, 2000 (1, 4-9,13, 16, 27-29).
5. Закон України “Про Збройні Сили України”, 2000 р.

6. Закон України “Про військовий обов’язок і військову службу”, 2006 р.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 р. №253 „Про затвердження Порядку використання захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони) для господарських, культурних та побутових потреб“
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2001р. №827 «Про затвердження Положення про Державну службу медицини катастроф».
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004р. №368 „Про затвердження порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру за їх рівнями“.
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014р. № 11 « Положення про єдину державну систему цивільного захисту»
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2002р. №1200 «Про затвердження Порядку забезпечення населення і особового складу невоєнізованих формувань засобами радіаційного та хімічного захисту».

18.4. Інформаційні ресурси

1. www.moodle.bsmu.edu.ua – сервер дистанційного навчання
2. www.moz.gov.ua.
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
4. [Верховна Рада України](http://www.rada.gov.ua) <http://www.rada.gov.ua> // www.rada.kiev.ua .
5. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
6. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
7. [Постійне представництво України при ООН](http://www.uamission.org/) <http://www.uamission.org/>.
8. Новини про поточні події у світі, в т.ч. про надзвичайні ситуації <http://www.100top.ru/news/> (російською мовою).
9. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://chronicl.chat.ru/>.
10. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm>

19. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Бірюк Ігор Григорович – завідувач кафедри медицини катастроф та військової медицини, доцент, к.мед.н;
2. Іванушко Яна Григорівна –доцент, к.мед.н.